

Cinc anys situant la petita infància i la criança al centre de la vida de barri

Entrevista a la
Vocalia d'Infància
de l'AViV Som Santa
Eulàlia

**Cinc anys situant la petita infància i la criança,
al centre de la vida de barri**

**Cinco años situando a la pequeña infancia
y la crianza en el centro de la vida de barrio**

**Five years focusing on early childhood and
parenting as the core of neighborhood life**

**Entrevista a la Vocalia d'Infància
de l'AViV Som Santa Eulàlia**

LaFundició des de La Col·lectiva

RESUM

Fa cinc anys, un conjunt de famílies del barri de Santa Eulàlia de l'Hospitalet van impulsar de manera autogestionada un grup de criança: l'Espai Canalla. Més endavant, aquest es va vincular a l'Associació de Veïnes i Veïns Som Santa Eulàlia, des d'on impulsarien una Vocalia d'Infància. Entrevistem l'Anna, l'Arantza i l'Esther, que ens parlen dels seus inicis, de la feminització de les cures, la precarietat, l'activisme i la necessitat que l'espai públic pensi de manera urgent en la infància. A la conversa també participa en Khristian, membre de la Vocalia d'Infància.

Paraules clau: Grup de criança, Vocalia d'Infància, cures, zones jugables, precarietat.

RESUMEN

Hace cinco años un conjunto de familias del barrio de Santa Eulàlia de l'Hospitalet impulsaron de manera autogestionada un grupo de crianza: l'Espai Canalla. Más adelante, éste se vinculó a la Associació de Veïnes i Veïns Som Santa Eulàlia, desde donde impulsaron la Vocalía de Infancia. Entrevistamos a Anna, Arantza y Esther, que nos hablan de sus inicios, de la feminización de las curas, la precariedad, el activismo y la necesidad de

que el espacio público piense de manera urgente en la infancia. En la conversación también participa Khristian, miembro de la Vocalía de Infancia.

Palabras clave: Grupo de crianza, Vocalía de Infancia, curas, zonas jugables, precariedad.

ABSTRACT

Five years ago, a group of families from the Santa Eulàlia neighborhood in l'Hospitalet self-managed the creation of a childcare group: l'Espai Canalla. Later, it became linked to the Associació de Veïnes i Veïns Som Santa Eulàlia, from which they promoted the Childhood Committee. We interviewed Anna, Arantza, and Esther, who talk to us about their beginnings, the feminization of care, precariousness, activism, and the urgent need for public spaces to consider children. In the conversation, Khristian, a member of the Childhood Committee, is also participating.

Keywords: Childcare group, Childhood Committee, Care, Playable Areas, Precariousness.

Fa cinc anys, al barri de Santa Eulàlia de l'Hospitalet de Llobregat, no hi havia recursos públics ni espais per a què les famílies en criança de la petita infància es trobessin i compartissin les seves experiències. Un grup de famílies del barri va decidir organitzar-se de manera autònoma i autogestionada per cercar algun lloc on trobar-se i impulsar un grup de criança al Equipament Municipal Plaça Europa, on l'Ajuntament de l'Hospitalet obria una sala sense cap tipus de suport, únicament l'espai. El van anomenar Espai Canalla, que més endavant, va ubicar-se al local de l'Associació de Veïnes i Veïns Som Santa Eulàlia, on van constituir la Vocalia d'Infància. L'Arantza, l'Anna i l'Esther en formen part.

A l'entrevista, parlem de la necessitat d'un lloc on trobar-se entre mares i compartir preocupacions, coneixements i neguits; de la feminització de les cures en la criança; de la precarietat; de fer incidència política posant la infància al centre de la vida; de la manca de zones de joc de qualitat i sobre la ciutat que voldríem per als infants en un futur.

Núria: Quins van ser els vostres inicis com a grup de criança? Com va sorgir l'Espai Canalla?

Esther: Quan vaig tenir el meu fill gran, amb un grup de mares teníem la necessitat de trobar-nos. La majoria no treballàvem o estàvem d'excedència. Des de l'Ajuntament se'ns donava l'opció de tenir un lloc i que el gestionéssim nosaltres, en deien «Espai de criança». S'ubicava al Equipament Municipal Plaça Europa. La Llar d'Infants La Casa dels Contes ens prestava els materials. Tot era organitzat per les mares, ens passàvem la clau, era molt autogestionat. El recurs bàsic era el local. Ens vam trobar durant un any i mig o dos, fèiem grupet.

Arantza: El meu company i jo, amb bessonada, vam buscar recursos, llocs per compartir amb altres famílies i ens van informar d'aquest espai. Però en aquell moment no era, realment, un recurs. Només venia una persona de l'Ajuntament cada tres mesos a facilitar les claus a algú del grup de referència. Després, no tornava a aparèixer. Era autogestionat, i un espai que havíem de muntar i desmuntar cada dia. Teníem aquest lloc –a l'Equipament Municipal Plaça d'Europa– i un espai de trobada al Ludoteca del Casal Cívic del Gornal, superdesangelat i fora del barri.

Amb una mare del barri, que també formava part de l'Associació de Veïnes Som Santa Eulàlia, vam pensar que potser podíem habilitar el seu espai una miqueta, per tenir un lloc més fix. Vam fer córrer la veu i, arran

del bocaorella, van començar a venir famílies.

Esther: Ens reuníem una vegada a la setmana, als matins. Recordo que deixava el meu fill gran a l'escola i venia cap aquí. A l'inici era pensar... quines necessitats tenim, què podem fer, què comprem. Vam crear-ho tot des de 0.

Arantza: Sí, vam fer una «bossa comuna» per aconseguir diners per habilitar l'espai i comprar mobles, estructures, joguines, etc.

Esther: Vam posar-li el nom: Espai Canalla. Es va crear el grup i va arribar la covid. Quan ho teníem per la mà, es va parar tot. Al març ens van tancar.

Anna: Vam tornar després, a principis de l'any següent, quan ens van tornar a permetre entrar a l'equipament municipal Plaça Europa. Vam trigar gairebé un any a tornar-hi. Actualment, l'Espai Canalla és un agrupament de famílies i la majoria formen part de l'Associació de Veïnes i Veïns Som Santa Eulàlia. Ara, el que continua vigent són els dijous a la tarda, l'ano-

Trobada del grup de criança compartida, l'Espai Canalla - Nadons (al local de l'AVV Som Santa Eulàlia, 2021)

menem el Jardí Canalla, a La Casa dels Arbres. Quan fa fred venim aquí —Equipament Municipal Plaça d'Europa—. A la gent que s'interessa pel projecte, que és gratuït i voluntari, els demanem que es facin socis i sòcies de l'associació de veïnes. Després, cadascú escull quina serà la seva implicació, més o menys. Hem de tenir en compte que les famílies durant uns anys *van a remolc*. Gràcies a l'existència de l'Espai Canalla, la gent del Casal Quico Sabaté van apostar per l'obertura d'un petit Espai Familiar al barri i una companya va començar a treballar-hi, professionalment. L'Espai Familiar es diu «Sabatetes».

Esther: Des de l'Associació de Veïnes Som Santa Eulàlia ens van dir si volíem formar una Vocalia d'Infància, ja que érem un grup de famílies molt actiu i amb activitat pròpia.

Arantza: Compartíem una visió de barri, de les mancances que hi ha en general més enllà del grup de trobada de criança. L'Associació de Veïnes podia ser un paraigua per recollir les nostres propostes.

Esther: En configurar-nos com a Vocalia d'Infància, hem fet xerrades sobre el procés de preinscripció, orientacions i col·loquis oberts amb les famílies, debats sobre jocs a l'espai públic.

Núria: De reunir-vos, de posar en comú les vostres experiències, us vau adonar que, veient les mancances de la ciutat en l'àmbit d'infància, des de la Vocalia d'Infància podíeu fer incidència política en aquest aspecte?

Arantza: Sí, el paraigua de l'Associació de Veïnes et dona més impuls; és una oportunitat perquè és una interlocutora amb l'administració.

Esther: I també és una manera d'apropar la gent més jove a l'Associació de Veïnes. Si hi ha gent més gran, les reivindicacions sobre infància i adolescència es perden. Volem regenerar el moviment veïnal, però ens trobem amb un topall: no donem l'abast, no ens dona la vida. L'administració sempre juga al desgast i en moltes ocasions, ho aconsegueix. És difícil.

Núria: A vosaltres, formar part de l'Espai Canalla, què us ha aportat?

Arantza: Jo ja havia estat activa en altres històries de la ciutat, però la maternitat et frena, són temps i lògiques completament diferents. És una manera de poder estar connectada a coses que passen més enllà de casa, l'escola i l'entorn proper. Per a mi, és fer activisme des d'un altre lloc, des de lògiques del teu moment vital. Hi ha empatia, comprensió i una exi-

gència diferent que no té res a veure amb lògiques d'altres espais. Ens permet tenir moments que estem més actives i altres que són desèrtics total. Anem sincronitzades amb els tempos de la vida. Ens recollim a l'hivern i florim a la primavera amb el bon temps.

A mi personalment m'ha aportat això, fer petites accions de transformació. És una cosa que pots compartir amb els fills/es, per exemple, els pots portar a les activitats que s'organitzen perquè es fan amb aquesta mirada, perquè hi ha cabuda per a ells/es també. Sincronitzes les inquietuds més polítiques amb el teu moment vital.

Esther: I donar-li veu. Quan ets mare i comparteixes els teus neguits, t'adones que no ets la boja de torn.

Anna: Jo, per exemple, fins que no vaig ser mare, no em fixava en els parcs. I ara, quan viatjo, m'hi fixo. També m'ha ajudat a nivell emocional, el primer any de maternitat és molt dur. Amb la meua parella vam poder allargar el màxim de temps per estar amb la nostra filla. Trobar aquesta xarxa de gent... dius val, no estic boja, és normal que em posi a plorar perquè estic tancada a casa i trobo a faltar parlar amb amigues. Et dona una xarxa de seguretat i estabilitat.

Esther: I compaginar les cures amb el món. La vida està creada de manera adultocèntrica. S'ha de posar la mirada en la infància, els hem de donar importància i veu.

Anna: El missatge és: si no produeixes, no importes.

Esther: Si ets mare, t'has de quedar a casa tancada.

Anna: Aleshores, en aquest context, el grup de criança esdevé un acompanyament a nivell de ritmes i emocional, en un moment en què no t'entens ni tu mateixa.

Esther: La infància ha d'importar a tota la comunitat, és el futur. Li hem de donar sentit i l'hem de cuidar. Poder compartir espai i temps amb altres famílies per cuidar la infància i tenir-ne cura et dona la impressió que hi pot haver un canvi.

El que interessa, en general, és gent que no pensi, que no tingui esperit crític. Les cures, que s'han de fer —i no només a la infància—, haurien d'estar al centre del debat, de la vida.

Arantza: Quan no estàs en contacte amb cap col·lectiu vulnerabilitzat, és com si el món estigués bé com està, pensat per a adults amb un nivell econòmic determinat. Però la maternitat et resitua al món i et fa veure les necessitats del altres, més enllà de ser una persona adulta benestant.

Et connecta amb una visió de mig o llarg termini, et plantejges qüestions com l'estat de l'espai públic per a la canalla, però també penses en el futur, en el medi ambient... en tot el que connecta amb la vida, amb la qualitat de vida.

Arantza: La infància canvia molt ràpid, ens canvien de pressa les necessitats. No tenim gairebé temps per reflexionar, costa molt generar xarxa en la petita infància 0-3 o 0-6. De fet, a nosaltres ens passa, gairebé ja estem pensant en l'adolescència. Intentem buscar relleu per a les famílies. Moltes de nosaltres pensem ja en el que és la ciutat per als adolescents, un desert.

Anna: Els adolescents molesten, és així.

Esther: Les persones que no voten, molesten.

Anna: Has d'anar a casa teva i a treballar, la resta no interessa.

Esther: És veritat que parir i tenir la criatura et mou molt, molta oxitocina, estàs *a tope*... Però estic segura que si no hagués tingut el meu segon fill, potser no estaria aquí. El meu gran... ja t'ocupes d'altres coses.

Trobada de famílies al Jardí Canalla, projecte comunitari compartit amb l'Escola Bressol Municipal la Casa dels Arbres i l'AFA de la Casa dels Arbres (jardí de l'EBM la Casa dels Arbres, octubre 2021)

Núria: I des de la Vocalia, com concebeu les cures? Posar les cures de la infància al centre... però, alhora, l'Espai Canalla ha esdevingut un espai de cures entre vosaltres. On situeu l'economia, aquí? Com us afecta?

Esther: Precarietat econòmica. Des que va néixer el meu fill estic en reducció de jornada. Jo vull ser mare.

Anna: Si fas una reducció és perquè t'ho pots permetre.

Arantza: És cert que també implica certes renúncies, però t'adones que qui es pot demanar una reducció té certa estabilitat econòmica.

Esther: Sí, ho comparteixo, però hi ha persones que prefereixen mantenir certs luxes que criar la canalla. Jo vull gaudir de ser mare. Vaig decidir tenir una hipoteca barateta per cuidar de les meves criatures. Treballo menys, però concilio. Les cures... has de voler i poder fer-ho, hi ha famílies que no poden. Quan poses la infància al centre, els pots donar la dedicació que necessiten.

Arantza: També hi ha casos de persones que s'agafen una reducció i després tenen conseqüències al món laboral. Hi ha cert *mobbing* amb les mares, que són la majoria. Inclús sobta molt que els homes es demanin la reducció de jornada per cuidar dels fills.

Esther: La meva parella, el van fer fora per demanar una reducció.

Arantza: Hi ha empreses que t'ho permeten, però després et treuen responsabilitats, hi ha línies molt fines.

Anna: I a nivell social... Hi ha qui no es pot permetre pagar una Llar d'Infants. I els productes de primera infància, com els bolquers o la llet, són extremadament cars.

Arantza: Hi ha un ampli mercat de la petita infància. Et fan necessitar massa coses. Cada cop estem més desconnectats. Al final t'acabes creient que necessites tot allò, hi ha molt de consumisme, però realment no necessites tantes coses.

Anna: A la ciutat existeix un grup de *trueque*, de bescanvi... vaja, dos, per a diferents franges d'edat. Va sorgir de la necessitat de compartir, de promoure l'economia circular. Creixen tan ràpid que després la roba està en molt bon estat i es pot tornar a fer servir perfectament. Es fa bescanvi, i també hi ha moltes donacions. Són coses que s'haurien de fomentar més a nivell de ciutat.

Esther: L'autogestió és esgotadora.

Núria: **A nivell de participants, noteu que la majoria sou dones mares? Les cures estan feminitzades en aquest sentit, oi?**

Esther: La majoria som dones mares. Hi ha una petita esclotxa, però molt petita. Hi ha pares que tenen un altre tipus de visió.

Arantza: La criança de la petita infància orbita molt en la mare i és normal, perquè hem parit i hi ha una connexió entre cos i criatura. Però després, la implicació, les inquietuds, l'interès, les càrregues mentals... és diferent. Està canviant, però no és un canvi representatiu.

Esther: Sí, en el meu dia a dia em trobo que no comparteixo res amb persones d'altres entorns.

Anna: Si l'acompanyament a la maternitat i a la paternitat no fos autogestionat, ens asseguràrem que tothom arriba a recursos assequibles, com el grup de criança, el grup de bescanvi... Els barris van morint, la ciutat s'està convertint en una ciutat dormitori. Ves a treballar i ves a casa. S'impedeix que la gent s'ajunti. Si la gent no s'ajunta, no es queixarà. Si no es queixa, no hi ha cap transformació.

Esther: Jo cada matí faig el mateix camí anant a l'escola i cada dia veig cares noves. És *flipant*.

Arantza: La densitat de població a l'Hospitalet és per *flipar*.

Núria: **En aquest sentit, com percebeu els espais públics per a la infància? Quines mancances hi ha? Què reivindiqueu?**

Esther: No hi ha espais per a la infància. No hi ha suficients escoles bressol, no hi ha parcs pensats per als infants a nivell pedagògic perquè gaudeixin de l'espai i s'enriqueixin a nivell imaginatiu.

Arantza: Ara hi ha molts pobles que estan fent un canvi en aquest sentit, i això fa que ens desplacem al Prat, a Cornellà, a Barcelona. Aquí la majoria de parcs són solàriums.

Anna: Ens van dir que estava prohibit posar-hi tendals.

Arantza: El canvi climàtic és iminent, s'han de generar espais verds, amb ombra, amb aigua.

Esther: Això genera que surtis al carrer i que la gent reivindiqui coses. Fa uns anys, vam treure les piscines al carrer per fer una reivindicació. Si

els parcs no tenen ombra, *pues nos lo montamos*. De la mateixa manera que a les escoles es moren de calor sense aire condicionat.

Arantza: Són situacions que no segueixen cap lògica. Es poden omplir les piscines dels edificis privats, però els infants no tenen espais per refrescar-se ni per experimentar amb l'aigua. El món i el clima canvien, no podem no tenir arbres, no regar. Hem de pensar com reaprofitar l'aigua.

Esther: No hi ha espais naturals.

Arantza: Amb criatures és complicat caminar pel carrer: no hi ha voreres, els monopatins són horribles... És un drama. Els parcs són tots iguals, no hi ha diversitat. Les meves filles van a un parc i ja els han vist tots. Els mateixos colors, els mateixos materials. Quan les meves filles comencaven a caminar, entràvem a zones de joc on jugaven nens més grans, està tot barrejat, no té sentit, no està pensat.

Khristian: Amb el suport de l'Emma Cortés, hospitalenca i coordinadora del programa Ciutat Jugable a l'Institut d'Infància i Adolescència de Barcelona, vam fer tota una feineda d'anàlisi de les àrees de joc infantil del barri. I de les alternatives que existeixen a d'altres indrets del nostre entorn. Al barri totes les estructures de joc dels parcs són iguals perquè són de la mateixa marca (i preu), així el manteniment és més fàcil perquè és la mateixa empresa que ens fa també l'arranjament de les estructures que es trenquen. L'administració ens ho va explicar clarament. No hi ha planificació d'àrees de joc infantils, la fan les constructores perquè és el retorn que han de fer quan fan una nova promoció de pisos. La majoria de les àrees de jocs infantils dels barris les han fet les constructores dels nous edificis, sense cap criteri pedagògic. L'administració únicament els hi demana que tot sigui de la mateixa marca (i preu) perquè és la mateixa empresa que gestiona el manteniment de les pròpies àrees de joc infantil.

Amb l'Ajuntament també hem dissenyat la nova àrea de joc infantil del nou Parc de les Palmeres, juntament amb l'AFA de l'escola Pompeu Fabra. Amb el suport i l'assessorament de l'Emma Cortés. Bàsicament posant-hi criteris de jugabilitat, diversitat i naturalització de l'espai. Esperem que el resultat final sigui fidel al disseny acordat.

Esther: També són importants les zones complementàries, és a dir, que les àrees de joc infantil es complementin entre elles, perquè així no són repetitives.

Anna: La base és que un infant necessita reptar, escalar, saltar, fer equilibris... Per tant, per pensar un parc, el primer que hem de plantejar-nos és: què ha de fer un infant? No els preus.

Esther: A més, cal dir que al barri tenim dues escoles bressol per a 300/400 naixements anuals.

Khristian: la criança és molt de barri: surts a caminar, a passejar. Busques els recursos al barri perquè no pots amb la teva ànima. Passes per les àrees de joc de camí de l'escola a casa, que n'hi ha moltíssimes i estan totes fatal. Qualsevol que miris. L'Emma parla sempre del repte que ha de generar una àrea de joc per a l'infant. Si no hi ha diversitat en el repte, no els hi oferim res.

Anna: Als parcs ja no hi ha res per als nens de 8 anys. És molt trist. Aca-ben jugant a pilota i fent *tiktoks*. Necessitem al·licients als parcs.

Arantza: Sí, les estructures que hi ha, als 5 anys, ja se les coneixen de sobres, no els diuen res. Les tenen per la mà. Són totes iguals, les tenen tan vistes...

Khristian: De zero a sis mesos i fins als dos anys no hi ha pràcticament res. Fins als cinc anys es coneixen les estructures. Després, ja està.

Esther: Igual que els patis de les escoles, són pistes sense res.

Reportatge per a TV l'Hospitalet, a famílies del grup inicial de criança compartida: l'Espai Canalla (local de l'AVV Som Santa Eulàlia, 2019)

Arantza: Tot sembla indicar que volen que la infància passi de pressa.

Esther: Que facis alguna cosa productiva i no pensis.

Arantza: Sí, tot va encaminat que comencin a consumir, a anar al centre comercial, etc.

Núria: I com seria la ciutat de l'Hospitalet com a utopia, com a ciutat que pensa en la infància, en la criança?

Arantza: Que el centre siguin les persones que caminen, que es redueixi la circulació de vehicles. Gaudir de bons carrils bici. Amb bancs on realment puguem relacionar-nos. I verd, molt de verd, zones verdes.

Esther: Que hi hagi serveis, que el CAP estigui adequat, que hi hagi suficients places a les escoles bressol. No es pot anar construint, construint, massificant l'espai sense aplicar una millora als serveis públics. Tenim professionals esgotats, desbordats, sense recursos; escoles que no donen l'abast, amb ràtios de 27 i 28 alumnes... i continuen construint. Necessitem natura, no només parcs i zones de joc. La visió de la infància és molt més inclusiva, quan penses en la infància cobreixes més aspectes, com la diversitat funcional.

Arantza: I els comerços locals, de tota la vida, s'estan perdent. Les meves filles gaudeixen anant a la fruiteria. El Dani, el dependent, xerra amb elles. Els petits comerços tenen en compte la infància, els diuen coses, els donen coses. Inclouen la canalla en la quotidianitat de la ciutat. En canvi, al supermercat els puges al carro, passes per la caixa i ja està.

Esther: Això t'obliga a frenar, a anar a botigues diferents. I són relacions humanes al final, els ensenyes a saludar, a contestar...

Arantza: Sí, són relacions que amplien la visió.

Esther: Et fan generar comunitat i sentir-te d'algun lloc.

Arantza: Sí, ajuden a la vinculació amb el territori, al lloc on vius, que va més enllà de tenir les necessitats cobertes. Hi ha poc sentiment de comunitat. No hi ha sentiment de barri.